

การศึกษาความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัย
ราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
The study of needs for developing the potential of BanSomdejchopraya
Rajabhat University students in 21st century learning skills.

การะเกด หัตถกิจวิไล¹

Karaked Hutthakitvilai¹

วิเชียร ทวีลา²

Wichian Tuvira²

Received: August 11,2022 Revised: August 11,2022 Accepted: November 25,2022

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 2) เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ระหว่างคณะ ระหว่างเพศ และ 3) เสนอแนะแนวทางการกิจกรรมพัฒนาศักยภาพนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2560 ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970) จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติบรรยาย การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) และการทดสอบค่าที (t-test independent) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1) ความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยรวม พบว่า มีความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก โดยด้านกลุ่มทักษะชีวิตและอาชีพมีความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สูงที่สุด รองลงมาคือ ด้านกลุ่มทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม และด้านกลุ่มทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยีนวัตกรรม ตามลำดับ

2) การเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ระหว่างคณะ พบว่า นักศึกษาทั้ง 4 คณะ มีความต้องการพัฒนาศักยภาพที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไม่แตกต่างกัน

3) การเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ระหว่างเพศ พบว่า นักศึกษาเพศชายและนักศึกษาเพศหญิง มีความต้องการพัฒนาศักยภาพที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไม่แตกต่างกัน

4) แนวทางพัฒนาศักยภาพนักศึกษาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) โครงสร้างการบริหารงาน (Structure) 2) บุคลากร (Personnel)

¹² คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

Faculty of Education, Bansomdejchaopraya Rajabhat University

¹ Corresponding author Email: lovediaryked@gmail.com

3) บทบาทหน้าที่ของบุคลากร (Function) 4) กิจกรรมนันทนาการ (Activity) 5) สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก (Facility) 6) งบประมาณ (Budget) และ 7) ระยะเวลา (Time)

คำสำคัญ: การพัฒนาศักยภาพนักศึกษา, ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21, กิจกรรมนันทนาการ

Abstract

This study aimed to 1) study the needs for developing the potential of Bansomdej Chaopraya Rajabhat University students in the 21st century learning skills. 2) to compare the needs of the potential of Bansomdej Chaopraya Rajabhat University students in the 21st century learning skills between faculties and genders, and 3) to suggest the activities' guidelines for developing the potential of Bansomdej Chaopraya Rajabhat University students in the 21st century learning skills. The simple random sampling and used Krejcie and Morgan Table (Krejcie and Morgan, 1970) were 400 students at Bansomdej Chaopraya Rajabhat University undergraduate studies for the academic year 2017 . Data was collected through the questionnaire. Then, analyzed with descriptive statistics, one-way ANOVA, and t-test independent. The research findings were as followed:

1) The needs for developing the potential of students in the 21st century learning skills as a whole with a high level. In terms of life skills and careers skills, there is the highest of the needs for developing the potential of students in the 21st century learning skills, followed by the learning skills and innovation skills, and information, media, and technology skills, respectively.

2) The comparison of the needs for developing the potential of students in the 21st century learning skills between faculties found that students from all 4 faculties were no different in the needs for developing the potential of students in the 21st century learning skills

3) The comparison of the needs for developing the potential of students in the 21st century learning skills between sex found that males and females were no different in the needs for developing the potential of students in the 21st century learning skills.

4) Seven guidelines for developing the potential of student in the 21st century learning skills were: 1) Structure, 2) Personnel, 3) Function, 4) Activities, 5) Facilities, 6) Budget, and 7) Time.

Keywords: The needs for developing the potential of students, The 21st century learning skills, Activities

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และนโยบายด้านการศึกษารัฐบาลที่ได้แถลงต่อรัฐสภาต่างมีอุดมการณ์และหลักการในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งความรู้ และเพื่อให้คนไทยทั้งปวงได้รับโอกาสเท่าเทียมกันทางการศึกษาพัฒนาคนได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต อันเป็นเงื่อนไขไปสู่ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ที่พึงประสงค์ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545, 2545) สถาบันการศึกษาเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญหน่วยงานหนึ่งของสังคม มีหน้าที่จัดการศึกษาเพื่อให้เยาวชนมีการศึกษาอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เยาวชนได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียนตามศักยภาพของบุคคลที่พึงกระทำได้ ดังนั้น รัฐจึงได้ออกกฎหมายบัญญัติในการศึกษาภาคบังคับ เพื่อให้เยาวชนของชาติได้เข้าศึกษาเล่าเรียนในวิชาบังคับ อย่างน้อยสำเร็จการศึกษาชั้นพื้นฐาน 6 ปี และมีนโยบายขยายการศึกษาภาคบังคับขึ้นเป็น 9 ปี เพื่อให้เยาวชนได้พัฒนาและเข้าใจการเจริญเติบโตทั้งทาง ร่างกาย อารมณ์และสังคม เพื่อให้เขามีโอกาสสามารถประกอบอาชีพและเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติต่อไป (สมบัติ กาญจนกิจ, 2535)

อุดมการณ์สำคัญของการจัดการศึกษา คือ การจัดให้มีการศึกษาตลอดชีวิต ซึ่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อการปรับตัวให้อยู่ในท้องถิ่น ประเทศชาติ อาเซียน และระดับโลก การเรียนรู้ตลอดชีวิตรวมถึงการแสวงหาความรู้ ความใฝ่เรียนรู้ การรู้เรา รู้เขา เข้าใจผู้อื่น รวมทั้งเข้าใจโลกกว้าง มีรากฐานของ 4 เสาหลักแห่งการเรียนรู้ ได้แก่ การเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน การเรียนรู้ที่จะรู้ การเรียนรู้ที่จะได้ปฏิบัติได้ และการเรียนรู้ที่จะอยู่ได้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ให้ความหมายการเรียนรู้ตลอดชีวิตไว้ว่าเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาขึ้นโดยตัวบุคคล อันเป็นผลมาจากการได้รับความรู้ หรือประสบการณ์จากการจัดการศึกษาหรือกิจกรรมในชีวิตที่สามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาตั้งแต่เกิดจนตาย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาตลอดชีวิตที่เป็นกระบวนการผสมผสานการศึกษาทุกรูปแบบ ทั้งการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนสามารถเรียนรู้ได้ทุกสถานการณ์ เวลา และสถานที่อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตตามความต้องการ และ มีความสุข เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม การศึกษาที่สร้างคุณภาพชีวิตและสังคมบูรณาการอย่างสมดุลระหว่างปัญญาธรรม คุณธรรมและวัฒนธรรม อันเป็นการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อคนไทยทั้งปวง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

การพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาให้สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการพัฒนาการเรียนรู้ในยุคปัจจุบัน และเป็นสิ่งท้าทายสำหรับการจัดการการศึกษาของประเทศไทย อาจารย์ผู้สอนต้องมีการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ วิธีคิด วิธีการเรียนรู้ และวิธีการพัฒนาให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลกาภิวัตน์ โดยทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มุ่งพัฒนานักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ ประกอบด้วย 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม กล่าวคือนักศึกษาต้องมีทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหา ทักษะด้านนวัตกรรมและการสร้างสรรค์ ทักษะการสื่อสารและความร่วมมือกัน 2) กลุ่มทักษะสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี กล่าวคือนักศึกษาต้องมีความรู้เกี่ยวกับสารสนเทศ การรู้เท่าทันสื่อ และความรู้ด้านเทคโนโลยี และ 3) กลุ่มทักษะชีวิตและอาชีพ กล่าวคือนักศึกษาต้องมีความสามารถในการปรับตัวและยืดหยุ่น มีความคิดริเริ่มและการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและข้ามวัฒนธรรม มีความรับผิดชอบและความสามารถผลิตผลงาน มีความเป็นผู้นำและรับผิดชอบต่อสังคม ดังนั้น การจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพให้นักศึกษาต้องมีการวางแผนและออกแบบกิจกรรมที่สามารถพัฒนานักศึกษาให้ครอบคลุมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ครบทุกด้าน (ขวัญชัย พะยอม, 2550; มนตริน ยิ่งยง, 2554) ทั้งนี้ การพัฒนาศักยภาพนักศึกษา นอกจากทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 แล้วยังต้องมีการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมควบคู่กันไปด้วย ดังเช่น สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2548) ได้กล่าวถึง แนวทางในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมของนักศึกษาส่วนหนึ่งที่ มุ่งเน้นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดศีลธรรม จริยธรรม จิตสำนึกที่เสียสละต่อส่วนรวม รวมถึงการประหยัด อดออม และนิยมไทย ตลอดจนการอนุรักษ์ ภูมิปัญญา วัฒนธรรมของชาติไว้ด้วย (รุ่งทิภา เนิ้อนา, 2560)

ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้จึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลสารสนเทศที่ได้รับ นำไปสู่การเสนอแนะแนวทางกิจกรรมพัฒนาศักยภาพนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ระหว่างคณะ ระหว่างเพศ
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางกิจกรรมพัฒนาศักยภาพนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2560 จำนวน 31,663 คน (สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน, 2560)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2560 ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970) จำนวน 400 คน เพื่อป้องกันการสูญหาย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา ได้แก่ เพศ คณะ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามเกณฑ์การวัดเครื่องมือใช้วิธีของลิเคอร์ท (Likert) ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง ความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาอยู่ในระดับน้อย
 ระดับ 1 หมายถึง ความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด
 ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended question) ซึ่งเปิดโอกาสให้แสดง
 ความคิดเห็นได้อย่างอิสระ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องความต้องการพัฒนาศักยภาพของ
 นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

2. กำหนดโครงสร้างสร้างแบบสอบถามความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในตอนที่ 2 โดยสร้างเครื่องมือวิจัยในรูปแบบเป็นแบบประเมินมีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยแบบประเมินมีรายละเอียดเกี่ยวกับโครงสร้างและจำนวนข้อคำถามดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 โครงสร้างและจำนวนข้อคำถามแบบแบบสอบถาม

ลำดับ	ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	จำนวนข้อ
1	กลุ่มทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม	3
2	กลุ่มทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี	3
3	กลุ่มทักษะชีวิตและอาชีพ	5
รวม		11

3. นำแบบสอบถามความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไปตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาด้วยผู้เชี่ยวชาญ และนำไปทดลองใช้เพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยง จากนั้นแก้ไขแบบสอบถามปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปเก็บข้อมูล

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1) การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยนำแบบประเมินที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญคือ อาจารย์คณะครุศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา โดยประเมินหาค่าดัชนี IOC (Item Objective Congruence) ผลการวิเคราะห์พบว่าแบบประเมินมีค่าดัชนี IOC ตั้งแต่ 0.67 ถึง 1.00 ทุกข้อ ถือเป็นข้อคำถามที่สามารถนำไปใช้ในการวัดได้ เพราะสามารถวัดได้ตรงกับนิยามที่ต้องการวัด และผู้วิจัยได้ปรับปรุงภาษาที่ใช้ในข้อคำถามให้เหมาะสมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2) การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามด้านความเที่ยง (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาจำนวน 50 คน ที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้านความเที่ยงแบบสอดคล้องภายใน (Internal consistency) โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์ ครอนบาคแอลฟา (Cronbach's alpha coefficient) ผลการตรวจสอบพบว่าทุกองค์ประกอบ มีค่าความเที่ยงอยู่ในเกณฑ์ที่ดี กล่าวคือมีความเที่ยงเท่ากับ 0.804 รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้านความเที่ยง

ลำดับ	ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	จำนวนข้อ	ความเที่ยง
1	กลุ่มทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม	3	0.714
2	กลุ่มทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี	3	0.863
3	กลุ่มทักษะชีวิตและอาชีพ	5	0.834
	โดยรวม	12	0.804

การเก็บและรวบรวมข้อมูล

1. นำแบบสอบถามความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เก็บข้อมูลกับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา จำนวน 400 คน จำนวน 4 คณะ ได้แก่ คณะครุศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และคณะวิทยาลัยการดนตรี

2. นำแบบสอบถามความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เก็บรวบรวมข้อมูลแล้วมาวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติบรรยาย ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. เปรียบเทียบความแตกต่างของความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ระหว่างคณะด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA)

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ระหว่างเพศ ด้วยการทดสอบค่าที (t-test independent)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ศึกษาความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ระหว่างคณะ ระหว่างเพศ และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยมีรายละเอียดดังนี้

**ตอนที่ 1 ศึกษาความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
ที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21**

ผลการศึกษาความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง 1.2 ความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 3 แสดงข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา (n=400)

ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา	ความถี่	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	89	22.25
หญิง	311	77.75
คณะ		
คณะครุศาสตร์	216	54.00
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	81	20.25
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	87	21.75
วิทยาลัยการดนตรี	16	4.00
รวม	400	100.00

ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาเพศหญิง จำนวน 311 คน คิดเป็นร้อยละ 77.75 เพศชาย จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 22.25 โดยเป็นนักศึกษากำลังศึกษาอยู่คณะครุศาสตร์ จำนวน 216 คน คิดเป็นร้อยละ 54 รองลงมาคือคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 21.75 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 20.25

1.2 ความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	$\bar{x}$	<i>S. D.</i>	ระดับความต้องการ
กลุ่มทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม	4.12	0.72	มาก
1. การคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหา	4.07	0.70	มาก
2. นวัตกรรมและการสร้างสรรค์	4.10	0.75	มาก
3. การสื่อสารและความร่วมมือกัน	4.18	0.71	มาก
กลุ่มทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี	4.09	0.84	มาก
1. การรู้สารสนเทศ	4.08	0.81	มาก
2. การรู้สื่อ	4.21	0.73	มาก
3. การรู้ ICT	3.98	0.96	มาก

ตารางที่ 4 (ต่อ) แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	$\bar{X}$	S. D.	ระดับความต้องการ
กลุ่มทักษะชีวิตและอาชีพ	4.22	0.74	มาก
1. ความสามารถในการปรับตัวและยืดหยุ่น	4.27	0.66	มาก
3. ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและข้ามวัฒนธรรม	4.14	0.80	มาก
4. ความรับผิดชอบและความสามารถผลิตผลงาน	4.24	0.72	มาก
5. ความเป็นผู้นำและรับผิดชอบต่อสังคม	4.18	0.77	มาก
โดยรวม	4.16	0.77	มาก

ผลการวิเคราะห์ความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยรวม พบว่า มีความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16, S.D. = 0.77$)

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านกลุ่มทักษะชีวิตและอาชีพ มีความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สูงที่สุด ($\bar{X} = 4.22, S.D. = 0.74$) รองลงมาคือด้านกลุ่มทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ($\bar{X} = 4.12, S.D. = 0.72$) และด้านกลุ่มทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี นวัตกรรม ($\bar{X} = 4.09, S.D. = 0.84$) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ระหว่างคณะ ระหว่างเพศ

ผลเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 2.1 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ระหว่างคณะ 2.2 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ระหว่างเพศ

2.1 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ระหว่างคณะ

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ระหว่างคณะ

แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	1.123	3	.374		
ภายในกลุ่ม	112.748	396	.285	1.314	.269
รวม	113.871	399			

ผลการเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ระหว่างคณะ การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นพบว่า ความแปรปรวนร่วมระหว่างกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างนักศึกษา 4 คณะ พบว่า ความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สรุปได้ว่านักศึกษาทั้ง 4 คณะมีความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไม่แตกต่างกัน

2.2 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ระหว่างเพศ

การเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ระหว่างเพศ พบว่า นักศึกษาเพศชาย และนักศึกษาเพศหญิง มีความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ รายละเอียดดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ระหว่างเพศ

เพศ	N	$\bar{X}$	S.D.	t	p
ชาย	89	4.11	0.67	-0.822	.412
หญิง	311	4.17	0.49		

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ข้อเสนอแนะของนักศึกษา โดยการตอบแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended question) ซึ่งเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ พบว่า จากผลการศึกษาผู้วิจัยได้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยนักศึกษาควรได้เข้าร่วมกิจกรรมตามความสนใจ มีเสรีภาพในการเลือกกิจกรรมที่ตนเองสนใจ อีกทั้งสถานศึกษาให้ความสำคัญต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการต่างๆ ที่นักศึกษามีความต้องการและอยู่ภายใต้บริบทของมหาวิทยาลัย และมีความเหมาะสมและยุติธรรมอย่างเหมาะสมในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการตามความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และสอดคล้องกับกำลังทางด้านเศรษฐกิจของนักศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มาสร้างเป็นรูปแบบการดำเนินการจัดกิจกรรม โดยได้นำรูปแบบการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเครือข่ายกรุงเทพมหานครและภาคกลาง มาปรับใช้รายละเอียดดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏ
 เครือข่ายกรุงเทพมหานครและภาคกลาง (วิเชียร ทวีลา, 2563)

จากแผนภาพผู้วิจัยได้ปรับใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับนักศึกษา โดยการนำองค์ประกอบที่สำคัญ 7 องค์ประกอบ มาปรับใช้ในการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ดังนี้

1. โครงสร้างการบริหารงาน (Structure) โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ทั้งในระดับมหาวิทยาลัย และระดับคณะ ที่มีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมตามความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อประชุมวางแผนงาน กำหนดนโยบาย วางแผนการปฏิบัติงาน ดำเนินงานตามแผนและนโยบายที่กำหนดไว้ ให้ความสำคัญกับผลที่เกิดขึ้นในการพัฒนา ศักยภาพของนักศึกษาด้วยกิจกรรมที่นักศึกษาสนใจโดยสรุปผลประเมินผลการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งสะท้อนผลการทำงาน จนนำไปสู่การปรับปรุงแผนงานให้ดียิ่งขึ้น

2. บุคลากร (Personnel) ถือว่าเป็นบุคคลที่สำคัญในการขับเคลื่อนการจัดกิจกรรมตามความต้องการพัฒนา ศักยภาพของนักศึกษาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ดังนั้นควรจัดสรร บุคลากรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับการจัดกิจกรรม เพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมให้มีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพสูงสุด

3. บทบาทหน้าที่ของบุคลากร (Function) กระบวนการของการจัดการบทบาทหน้าที่ของ บุคลากรด้านกิจกรรมนันทนาการ มีการกำหนดทั้งในระดับมหาวิทยาลัยและระดับคณะ ควรดำเนินการ แบ่งแยกบทบาทหน้าที่ให้ชัดเจน เพื่อให้เกิดภาระงานที่เป็นบทบาทหน้าที่ การปฏิบัติงานที่เป็นไปตาม

นโยบายการปฏิบัติงาน ส่งผลสัมฤทธิ์ให้เกิดการเรียนรู้ สามารถสะท้อนผลของการปฏิบัติงานด้านกิจกรรม นันทนาการได้ เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไข และปรับใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในครั้งต่อไป

4. กิจกรรมนันทนาการ (Activity) ควรเป็นกิจกรรมที่พัฒนาศักยภาพของนักศึกษาที่ สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยสถานศึกษาเป็นผู้สนับสนุนในการจัดกิจกรรม เพื่อเป็น การเติมเต็มศักยภาพ และเปิดโอกาสทางการแสดงออก การสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

5. สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก (Facility) การจัดสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกใน การจัดกิจกรรมนันทนาการ มีการกำหนดทั้งในระดับมหาวิทยาลัยและระดับคณะ โดยให้เป็นไปตาม ลักษณะกิจกรรมพัฒนานักศึกษา

6. งบประมาณ (Budget) ควรมีการกำหนดงบประมาณการใช้จ่ายทั้งในระดับมหาวิทยาลัย และระดับคณะ โดยให้มีความครอบคลุมกับกิจกรรมพัฒนานักศึกษา

7. ระยะเวลา (Time) ควรมีการกำหนดระยะเวลาที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมพัฒนา ศักยภาพของนักศึกษาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ควรละเป็นช่วงที่นักศึกษาวางเว้น จากภารกิจการเรียนของตนเอง โดยช่วงเวลาที่จัดกิจกรรมควรให้ความสำคัญกับนักศึกษาสูงสุด

อย่างไรก็ตาม กระบวนการในการจัดการกิจกรรมนันทนาการให้เป็นไปตามแผน นโยบาย และ การปฏิบัติ ส่งผลสัมฤทธิ์ให้เกิดการเรียนรู้ สามารถสะท้อนผลของการปฏิบัติงานด้านกิจกรรม นันทนาการได้ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาแก้ไข และปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป โดยได้มีการกำหนด กระบวนการไว้ 5 ด้านดังนี้ 1. การวางแผน (Planning) 2. การปฏิบัติ (Doing) 3. การเรียนรู้ (Studying) 4. การสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflecting) 5. การปรับปรุง (Adjusting) โดยองค์ประกอบที่สำคัญต่อการ จัดการกิจกรรมนันทนาการและกระบวนการในการดำเนินการจัดการ (ขวัญชัย พะยอม, 2550; พิทยา บวรวัฒนา, 2550; จุไรวรรณ ส่งวงษ์จินดา, 2559; ผุสดี กว้างวิทยากุล, 2553; วิเชียร พุริลา, 2563)

สรุปผลและอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปแยกได้เป็น 3 ตอน ตามวัตถุประสงค์การวิจัย 3 ข้อ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ศึกษาความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จ เจ้าพระยาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ผลการวิเคราะห์ความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 โดยรวม พบว่า มีความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากโดยด้านกลุ่มทักษะ ชีวิตและอาชีพมีความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สูงที่สุด รองลงมาคือด้านกลุ่มทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม และด้านกลุ่มทักษะสารสนเทศ สื่อ และ เทคโนโลยี นวัตกรรม ตามลำดับ

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้าน สมเด็จเจ้าพระยาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ระหว่างคณะ ระหว่างเพศ ผลการเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ระหว่างคณะ พบว่า นักศึกษาทั้ง 4 คณะมีความ ต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่สอดคล้องกับทักษะ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไม่แตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ระหว่างเพศ พบว่า นักศึกษาเพศชาย และ นักศึกษาหญิง มีความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อเสนอแนะของนักศึกษา โดยการตอบแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended question) ซึ่งเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ อีกทั้งได้ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และจัดทำเป็นแนวทางกิจกรรมตามข้อเสนอแนะของผู้วิจัย ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบสำคัญ ดังนี้

1. โครงสร้างการบริหารงาน (Structure) โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพของนักศึกษที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อประชุมวางแผนงาน กำหนดนโยบาย วางแผนการปฏิบัติงาน ประเมินผลการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งสะท้อนผลการทำงาน จนนำไปสู่การปรับปรุงแผนงานให้ดียิ่งขึ้น

2. บุคลากร (Personnel) ควรจัดสรรบุคลากรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับการจัดกิจกรรม เพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

3. บทบาทหน้าที่ของบุคลากร (Function) ควรดำเนินการแบ่งแยกบทบาทหน้าที่ให้ชัดเจน เพื่อให้เกิดภาระงานที่เป็นบทบาทหน้าที่ สามารถสะท้อนผลของการปฏิบัติงานด้านกิจกรรมนั้นขึ้นมาการได้ เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไข และปรับใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในครั้งต่อไป

4. กิจกรรมนันทนาการ (Activity) ควรเป็นกิจกรรมที่พัฒนาศักยภาพของนักศึกษที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยสถานศึกษาเป็นผู้สนับสนุนในการจัดกิจกรรม เพื่อเป็นการเติมเต็มศักยภาพ

5. สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก (Facility) การจัดสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมนันทนาการ มีการกำหนดทั้งในระดับมหาวิทยาลัยและระดับคณะ โดยให้เป็นไปตามลักษณะกิจกรรมพัฒนานักศึกษา

6. งบประมาณ (Budget) ควรมีการกำหนดงบประมาณค่าใช้จ่ายทั้งในระดับมหาวิทยาลัยและระดับคณะ โดยให้มีความครอบคลุมกับกิจกรรมพัฒนานักศึกษา

7. ระยะเวลา (Time) ควรมีการกำหนดระยะเวลาที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพของนักศึกษา ควรจะเป็นช่วงที่นักศึกษว่างเว้นจากภารกิจการเรียนของตนเอง โดยช่วงเวลาที่จัดกิจกรรมควรให้ความสำคัญกับนักศึกษาสูงสุด

โดยได้มีการกำหนด กระบวนการไว้ 5 ด้านดังนี้ 1. การวางแผน (Planning) 2. การปฏิบัติ (Doing) 3. การเรียนรู้ (Studying) 4. การสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflecting) 5. การปรับปรุง (Adjusting) โดยองค์ประกอบที่สำคัญต่อการจัดการกิจกรรมนันทนาการและกระบวนการในการดำเนินการจัดการ

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 พบว่า ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้างต้นสามารถนำมาอภิปรายได้ 3 ประเด็น ดังต่อไปนี้

1) จากผลการวิจัยที่พบว่า ความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในภาพรวมที่อยู่ในระดับมาก รวมทั้งเมื่อพิจารณาแต่ละด้าน ทั้งในด้าน กลุ่มทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ด้านกลุ่มทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี และกลุ่มทักษะชีวิตและอาชีพอยู่ในระดับมากทั้งหมด แสดงให้เห็นว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาตระหนักรู้ในการพัฒนาศักยภาพที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งการตระหนักรู้ เป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลให้เกิดการพัฒนาตนเอง (สริธัญญา แพทย์พิทักษ์, 2553; ศุภลักษณ์ ร่วมจิตร, 2556) ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาวดี เหมทานนท์ และอมวาลี อัมพันศิริรัตน์ (2563) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการตระหนักรู้ในตนเองในนักศึกษาพยาบาล ซึ่งพบว่า การตระหนักรู้ในตนเองเป็นกระบวนการของการพัฒนาตนเองของบุคคล ซึ่งมีความสำคัญต่อสัมพันธภาพระหว่างตนเองและผู้ให้บริการ การตระหนักรู้ในตนเองจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาสัมพันธภาพ นักศึกษาจึงควรเรียนรู้การพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองเพื่อให้ประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจวรรณ บุญยะประพันธ์ (2563) ศึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนาคู่มือเพื่อสร้างการตระหนักรู้ในตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่า ความสำคัญของการตระหนักรู้ในตนเองนั้นจะช่วยให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ที่จะรู้จักตนเอง ทั้งด้านความคิดอารมณ์ความรู้สึกและการกระทำ ได้อย่างชัดเจน และนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพด้านต่างๆ โดยเฉพาะการพัฒนาศักยภาพในการประกอบวิชาชีพของตนเองได้ดียิ่งขึ้น สามารถจัดการสิ่งต่างๆ ในชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีการวางแผนเป้าหมายในชีวิตได้อย่างเหมาะสมมากยิ่งขึ้นอีกด้วย

2) จากผลการวิจัยที่พบว่า ความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ระหว่างคณะ และเพศไม่มีความแตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าภูมิหลังของตัวอย่างดังกล่าวไม่ได้มีความสำคัญ หรือสามารถระบุเป็นปัจจัยสำหรับการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นข้อดีในการเสนอแนะแนวทางกิจกรรม (นราธิป ปากหวาน, 2551; ชัยยงค์ จันทศรี, 2554; จตุรวัฒน์ ผนึกรัมย์, 2557; จุไรวรรณ ส่งวงษ์จินดา, 2559) เนื่องจาก คณะ และเพศของนักศึกษาเป็นลักษณะภูมิหลังของตัวอย่างวิจัยที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ หรือเปลี่ยนแปลงได้ยาก ฉะนั้นหากภูมิหลังดังกล่าวมีความแตกต่างกัน การจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพจะต้องคำนึงข้อนี้ เป็นสำคัญ และต้องจัดทำแนวทางกิจกรรมที่มีความแตกต่างกันตามภูมิหลังที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ แต่เมื่อไม่มีความแตกต่างกัน ผู้พัฒนาแนวทางกิจกรรมจึงสามารถจัดทำแนวทางที่มีลักษณะดำเนินการไปในทิศทางที่เหมือนกัน ทำให้เกิดอคติในการปฏิบัติน้อยลง สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรรณิกา พันธุ์ศรี และคณะ (2564) ที่ศึกษาเกี่ยวกับ เพศ สถานะกับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตัวเอง โดยการศึกษาข้ามวัฒนธรรมระหว่างประเทศไทย และประเทศออสเตรเลีย ซึ่งพบว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มาจากประเทศไทย และประเทศออสเตรเลีย มีความแตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาในกลุ่มตัวอย่างที่มาจากประเทศเดียวกัน แต่คนละเพศ ไม่มีความแตกต่างกัน หมายความว่าหากกลุ่มตัวอย่างอยู่ในสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เหมือนกัน ปัจจัยเรื่องเพศจะไม่ส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเอง

3) จากศึกษาข้อเสนอแนะของนักศึกษา โดยการตอบแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended question) ซึ่งเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ อีกทั้งได้ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 พบว่า ภูมิหลังที่มีลักษณะทางจิตวิทยา โดยเฉพาะแรงจูงใจในการเรียนของผู้เรียนเป็นปัจจัยที่มีการถูกพูดถึงอยู่เสมอ จึงเป็นไปได้ว่า หากพิจารณาภูมิหลังในด้าน คณะ และเพศ ร่วมกับแรงจูงใจ อาจจะทำให้เกิดความแตกต่างกันในความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Martin et al. (2020) ที่ศึกษาเกี่ยวกับแรงจูงใจที่ส่งผลต่อความรู้ความคิด อารมณ์ความรู้สึก และพฤติกรรมของนักศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย พบว่า แรงจูงใจของแต่ละบุคคลส่งผลต่อพฤติกรรมในด้านต่างๆ และพบว่าการศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวกับความรู้ความคิด อารมณ์ความรู้สึก และพฤติกรรมของบุคคล จึงควรจะศึกษาเกี่ยวกับแรงจูงใจด้วย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูติมา ชุมพงศ์ (2558) ที่ศึกษาเกี่ยวกับโมเดลเชิงสาเหตุและผลของการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากับนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีแรงจูงใจในการเรียนเป็นตัวแปรส่งผ่าน พบว่า แรงจูงใจในการเรียนมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ และเป็นการส่งผ่านแบบสมบูรณ์ (Full mediation) จากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากับนิสิตนักศึกษาไปยังความสำเร็จในการเรียนรู้อีกด้วย (ปริยาพร วงศ์บุตร โรจน์, 2535; ศศิธร โรจน์สงคราม, 2553)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การศึกษาความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยได้นำเสนอแนวทางกิจกรรมไว้ 7 องค์ประกอบ ได้แก่ โครงสร้างการบริหารงาน (Structure) บุคลากร (Personnel) บทบาทหน้าที่ของบุคลากร (Function) กิจกรรมนันทนาการ (Activity) สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก (Facility) งบประมาณ (Budget) และ ระยะเวลา (Time) ตามรูปแบบการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเครือข่าย กรุงเทพมหานครและภาคกลาง (วิเชียร ทวีลา, 2564) เนื่องจากงานวิจัยนี้ศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาซึ่งอยู่ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร จึงค่อนข้างมีสภาพแวดล้อมที่สอดคล้องกับข้อเสนอแนะดังกล่าว ซึ่งข้อเสนอแนะจะเป็นประเด็นในการพิจารณาที่ผู้ที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ควรนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของตนเอง เพื่อให้สามารถจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับผู้เรียนมากที่สุด

2. การจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ตามข้อเสนอแนะในงานวิจัยนี้ ควรดำเนินการตาม 5 ขั้นตอนการปฏิบัติ คือ การวางแผน (Planning) การปฏิบัติ (Doing) การเรียนรู้ (Studying) การสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflecting) และการปรับปรุง (Adjusting) เพื่อให้สามารถดำเนินการได้ครบถ้วนตามองค์ประกอบสำคัญทั้ง 7 ประการ และทำให้กิจกรรมที่พัฒนาขึ้นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงที่สุด

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. แรงจูงใจในการเรียน เป็นตัวแปรที่น่าจะมีอิทธิพลต่อความต้องการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การวิจัยครั้งต่อไปจึงควรจะศึกษาตัวแปรนี้เพิ่มเติม และศึกษาร่วมกับการศึกษาตัวแปรภูมิหลังเดิมคือคณะ และเพศ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณ (MANOVA) ในการศึกษา

2. ผลของแนวทางดังกล่าวในเชิงประจักษ์ว่าสามารถช่วยเสริมสร้างศักยภาพนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้จริงหรือไม่อย่างไร

กิตติกรรมประกาศ

ทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

เอกสารอ้างอิง

- ภรรณิกา พันธุ์ศรี, รั้งสรรงค์ โฉมยา และอารยา ปิยะกุล. (2564). *เพศสถานะกับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตัวเอง : การศึกษาข้ามวัฒนธรรม (ไทย ออสเตรเลีย)*. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัย ราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 15(2), 16-26.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2546. *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- ขวัญชัย พะยอม. (2550). *แนวทางพัฒนาการจัดกิจกรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- จตุรวัฒน์ ผนังรัมย์. (2557). *การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ปีการศึกษา 2556*. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- จุไรวรรณ ส่งวงษ์จินดา. (2559). *ความต้องการในการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). ลพบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ชัยยงค์ จันทร์ศรี. (2554). *การศึกษาความต้องการในการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา สาขาวิชาระบบสารสนเทศทางคอมพิวเตอร์ คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาคพายัพ เชียงใหม่ (จอมทอง)*.
- ชุดิมา ชุมพงศ์. (2558). *โมเดลเชิงสาเหตุและผลของการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากับนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีแรงจูงใจในการเรียนเป็นตัวแปรส่งผ่าน*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นราธิป ปากหวาน. (2551). *ความต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษาภาคพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่*. (ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยแม่โจ้
- เบญจวรรณ บุญยะประพันธ์. (2563). *การพัฒนาคู่มือเพื่อสร้างการตระหนักรู้ในตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี*. วารสารศิลปศาสตร์ประยุกต์, 13(1), 74-85.
- ปรียาพร วงศ์บุตรโจน์. (2535). *จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ผุสดี กว้างวิทยากุล. (2553). *ความต้องการรูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษา ของนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 3 คณะวิศวกรรมและอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พิทยา บวรวัฒนา. (2550). *ความหมายของการบริหารจัดการ*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ภาวดี เหมทานนท์ และอมวาลี อัมพันศิริรัตน์. (2563). *ผลของรูปแบบการเรียนรู้ด้วยวิธีการสะท้อนคิดต่อการตระหนักรู้ในตนเองในนักศึกษาพยาบาล*. วารสารมหาจุฬานาครทรรณ, 7(7), 275-287.

- มนตริน ยิ่งยง. (2554). รายงานการวิจัยเรื่องความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 ที่จัดโดยวิทยาเขตบางนา มหาวิทยาลัยรามคำแหง. (กองงานวิทยาเขตบางนา สำนักงานอธิการบดี). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รุ่งทิวา เนื่อนา. (2560). แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.
- วิเชียร ทวีลา. (2563). รูปแบบการจัดการกิจกรรมนันทนาการสำหรับนักศึกษาของมหาวิทยาลัย ราชภัฏเครือข่ายกรุงเทพมหานครและภาคกลาง. (ปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์และการศึกษานันทนาการ). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ศศิธร โรจน์สงคราม. (2553). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล. (ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ศุภลักษณ์ ร่วมจิตร. (2556). ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี. ภาคนิพนธ์ บธ.ม. (การบริหารธุรกิจ). จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
- สมบัติ กาญจนกิจ. (2535). นันทนาการชุมชนและโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สรินญา แพทย์พิทักษ์. (2553). ความต้องการพัฒนาตนเองของบุคลากรในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลวังกระแจะ อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด. (รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Martin D., Robert S., & Stefan J. (2020). *motivation of higher education faculty: theoretical approaches, empirical evidence, and future directions*. International. Journal of Educational Research, 99. <https://doi.org/10.1016/j.ijer.2019.101502>